

KOMENTÁŘ

16. 2. 2023

Využívání informačních technologií v Praze v roce 2021

Využívání informačních technologií je masově rozšířeno do všech oborů lidské činnosti. Samozřejmostí jsou i pro většinu domácností. V Praze v roce 2021 disponovalo počítačem 86 % domácností. Internet používalo dokonce 86,9 % domácností. Aktivní na internetu byli v hlavním městě o něco častěji muži (89,5 %) než ženy (86 %). Zájem o využívání informačních technologií klesal spolu s přibývajícím věkem. Patrná je i souvislost mezi vyšší úrovní vzdělání a stupněm využití internetových služeb.

V roce 2021 bylo dle údajů Českého telekomunikačního úřadu v hlavním městě Praze instalováno celkem 1,63 milionu pevných přípojek k internetu. K zabezpečení přístupu k internetu jsou v pevné síti využívány tři typy technologií – připojení přes pevnou telefonní síť (vedení xDSL), připojení přes kabelovou TV (CATV) a připojení přes optickou síť (FTTB/H). V Praze v roce 2021 převládalo připojení přes pevnou telefonní síť (40,4 %), ale v čase jeho význam klesá (v porovnání s rokem 2019 pokles o 8,4 p. b.) ve prospěch připojení přes optickou síť (v porovnání s rokem 2019 nárůst o 7,2 p. b.).

Aktivně používáno bylo v Praze v roce 2021 jen 30,1 % z nainstalovaných pevných přípojek k internetu. U aktivních přípojek měla největší podíl připojení přes kabelovou TV (48,7 %). Z aktivně využívaných internetových pevných přípojek jich 82,9 % využívaly domácnosti a 17,1 % podniky.

Celkem bylo v Praze v roce 2021 evidováno 467,9 tis. domácností s aktivním fixním přístupem k internetu. Většina z nich (87,1 %) používala pevný přístup k internetu, jen malá část (12,9 %) bezdrátový přístup. V případě pevného přístupu k internetu u nich převládala připojení přes kabelovou TV (53,8 %). V České republice jako celku také převládá pevný přístup k internetu (62,2 %), ale ne tak výrazně. Skladba způsobu připojení v jednotlivých krajích je velmi různá, v některých regionech jsou pevný a bezdrátový přístup v rovnováze (např. Středočeský a Plzeňský kraj), jinde převládá přístup bezdrátový (např. Jihočeský a Královéhradecký, Pardubický kraj nebo Kraj Vysočina).

Informační technologie v domácnostech

Využívání počítačů a internetu v domácnostech je pro většinu populace dnes již samozřejmostí i nutností. Jsou využívány k práci, studiu, zábavě, komunikaci i obsluze nejrůznějších služeb. Jsou nutné pro komunikaci s úřady, e-mailovou korespondencí, internetové bankovníctví, nákupy zboží a služeb přes internet, vyhledávání informací, sledování videí či aktivitu na sociálních sítích.

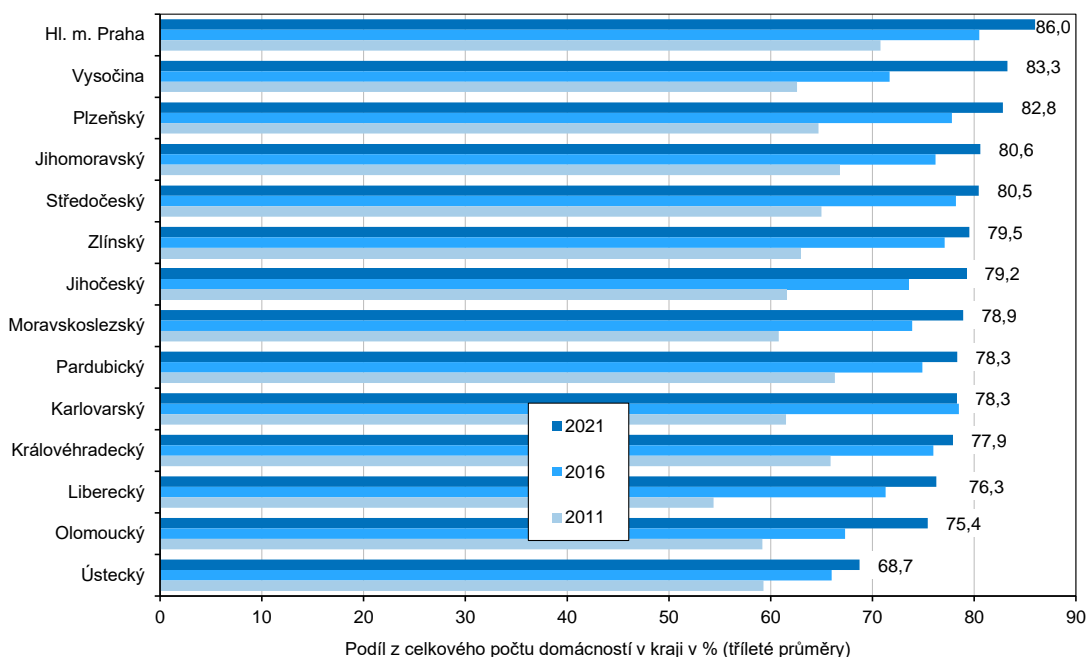
Vybavenost domácností počítačem

Nějakým typem počítače bylo v Praze v roce 2021 vybaveno 86 % domácností (celorepublikově 79,5 %). Toto číslo se každoročně zvyšuje a postupně se také stírají regionální rozdíly, i když pražské domácnosti vykazují dlouhodobě nejvyšší vybavenost počítačem mezi krají. V české metropoli se v roce 2021 častěji jednalo o vybavení přenosným počítačem (77,4 %) než stolním počítačem (41,7 %). Převaha přenosných počítačů nad stolními je charakteristická pro všechny kraje. Rozdíly jsou patrné u jednotlivých typů domácností. 100 %

KOMENTÁŘ

domácností s alespoň jedním dítětem do 15 let počítač doma používá, ze skupiny domácností osob starších 65 let jich s touto charakteristikou bylo v Praze v roce 2021 jen 54,1 % (v České republice jako celku 96,2 % domácností s dětmi doma používalo počítač, ale totéž platilo jen o 42,2 % domácností osob starších 65 let).

Obrázek 1: Domácnosti vybavené počítačem podle krajů (Zdroj dat: ČSÚ)

Domácnosti s připojením k internetu

Domácností s připojením k internetu je ještě o něco více než domácností vybavených počítačem, protože počítače nejsou jediným prostředkem, který využívá internet. V roce 2021 disponovalo připojením k internetu **86,9 % pražských domácností** (v celé ČR 83,4 %).

Od roku 2011 do roku 2021 vzrostl v Praze počet domácností s připojením k internetu o 20,9 p. b.

Nejčastějším typem připojení k internetu bylo v Praze v roce 2021 připojení přes WiFi router (78,4 %).

Mezi domácnostmi s alespoň jedním dítětem do 15 let (100 % má připojení k internetu) a bezdětnými domácnostmi osob mladších 40 let (99 % má připojení k internetu) není v této otázce prakticky rozdíl. **Domácnosti osob starších 65 let** disponují připojením k internetu podstatně **řidčeji** (Praha 55,4 %, ČR 45,1 %).

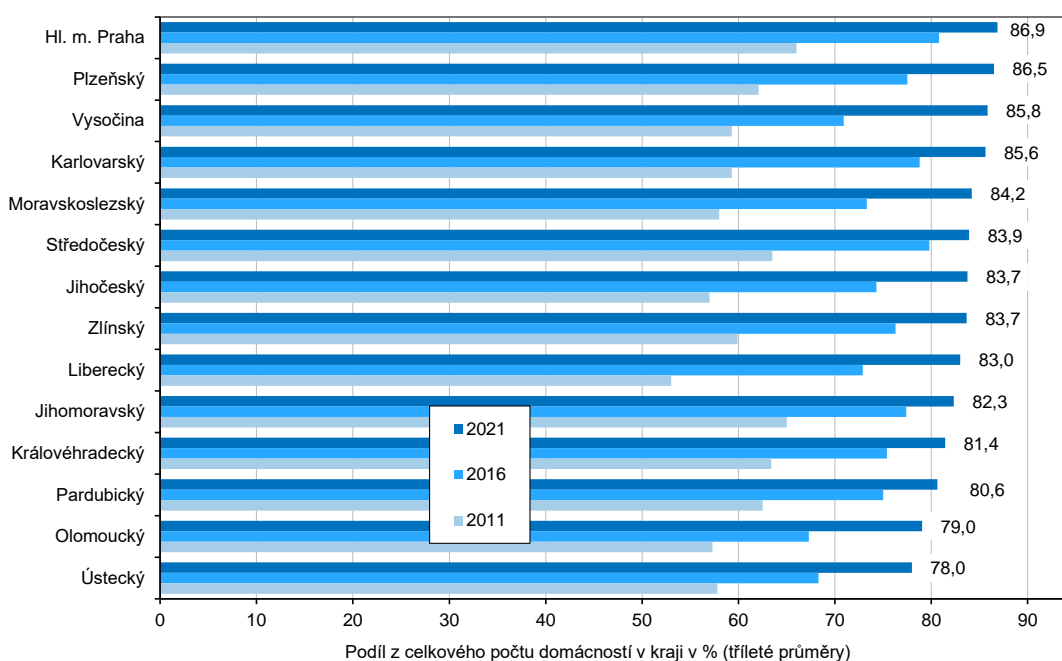
Uživatelé internetu

K používání internetu se v Praze v roce 2021 **hlásilo 87,7 % osob ve věku 16 a více let**, 83,1 % patřilo do kategorie každodenní uživatel. Nejčastější činností spojenou s internetem bylo **posílání/přijímání e-mailů (86 %)**, **čtení zpravodajství (81,2 %)** a **nakupování (78,4 %)**. Internet využívali v roce 2021 ve všech krajích **o něco častěji muži**. V Praze to bylo 89,5 % mužů a 86 % žen. Mezi věkovou kategorií 16-34 let a 35-54 let nebyl v Praze v používání

KOMENTÁŘ

internetu žádný rozdíl (99,5 % používalo internet). Nižší podíl osob využívajících internet je zřetelný až ve věkové kategorii 55+ (67,1 % internet používalo). Podle dosaženého vzdělání internet v Praze v roce 2021 využívalo 99,7 % vysokoškoláků a 99,3 % osob se středním vzděláním. O něco nižší, ale přesto velmi vysoké, bylo využití internetu u kategorie se základním vzděláním a středním vzděláním bez maturity (93,7 % osob využívalo). Podle ekonomické aktivity využívali internet všichni pražští studenti (i studenti v celé ČR), 99 % zaměstnaných (v ČR 96,9 %), ale jen 55,2 % důchodců (celorepublikově 48 %).

Obrázek 2: Domácnosti s připojením k internetu podle krajů (Zdroj dat: ČSÚ)

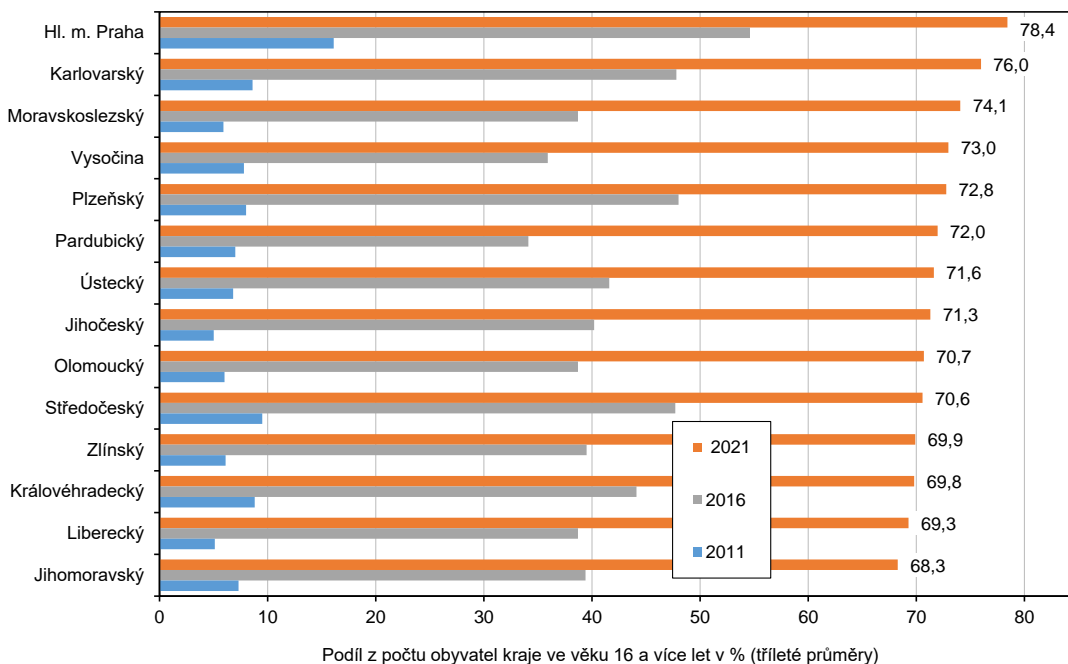

Internet na mobilním telefonu

Internet na mobilním telefonu používalo v roce 2021 celkem **78,4 % obyvatel Prahy ve věku 16 a více let**. Jejich počet se každoročně zvyšuje. Od roku 2011 došlo k nárůstu o 62,3 p. b. V České republice jako celku vzrostl v uplynulých deseti letech podíl uživatelů internetu na mobilním telefonu z 8,2 % na 72,1 %. Rovněž internet na mobilním telefonu využívali v Praze i Česká republika jako celku **o něco častěji muži** (Praha: 80,3 % mužů, 76,8 % žen; Česká republika: 73,6 % mužů, 70,6 % žen). **Uživatelů** internetu na mobilním telefonu **ubývá spolu s přibývajícím věkem**. Nejmladší pražská sledovaná věková kategorie 16-34 let byla ve využívání internetu na mobilním telefonu v roce 2021 na úrovni celorepublikové (97,2 %), ve věku 35-54 let ho v Praze používalo 96,4 % obyvatel, ale ve skupině 55 a více let už jen 46,8 % osob. Používání internetu na mobilním telefonu narůstalo s vyšším ukončeným vzděláním (95,9 % vysokoškoláků ve srovnání s 84,7 % osob se základní školou nebo střední školou bez maturity). Podle ekonomické aktivity využívali internet v mobilu nejčastěji studenti (98,3 %), ale jen 32,3 % důchodců.

KOMENTÁŘ

Obrázek 3: Uživatelé internetu na mobilním telefonu ve věku 16 a více let podle krajů
(Zdroj dat: ČSÚ)

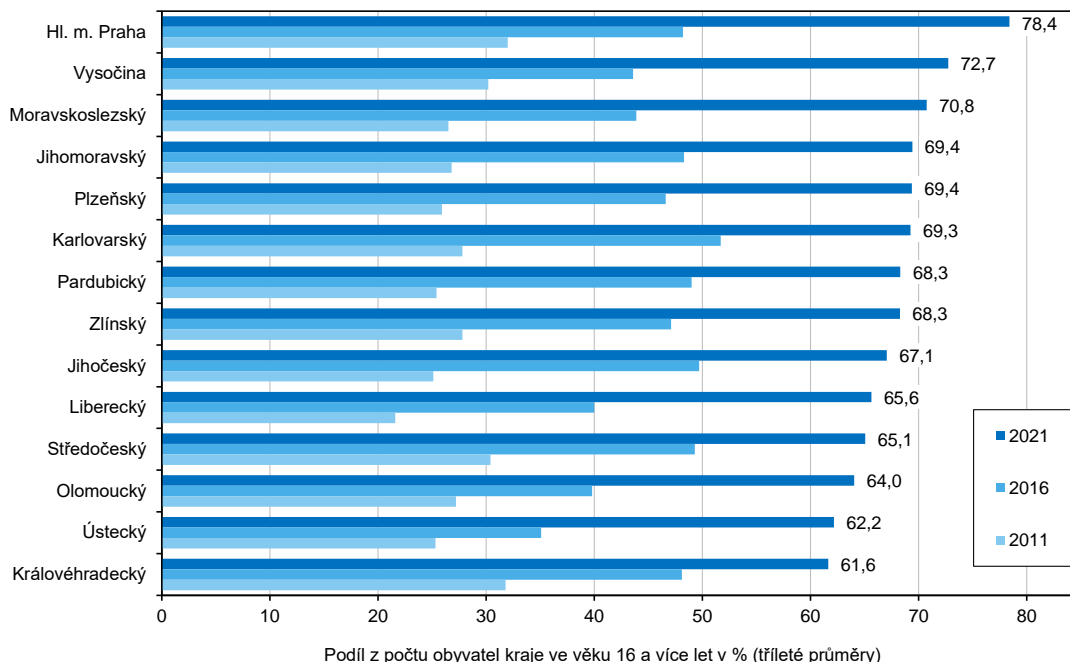

Nakupování přes internet

Z mnoha důvodů, jakými jsou např. rychlost, větší nabídka zboží na jednom místě, výhodnější ceny, možnost nechat si doručit požadované až do domu či snadná možnost vrácení zboží, každým rokem narůstá v Praze i celé ČR počet osob, které nakupují přes internet. I přes velmi dobrou dostupnost a širokou nabídku zboží a služeb v hlavním městě je v Praze ze všech krajů nejvyšší podíl osob nakupujících přes internet. V roce **2021 se v Praze hlásilo 78,4 % obyvatel ve věku 16 a více let k alespoň jednomu nákupu jakéhokoliv zboží nebo služby přes internet**, v celé České republice 68,5 %. V roce 2011 to bylo v Praze jen 32 % osob. Praha stála v historii těchto nákupů za posledních deset let vždy nad celorepublikovým průměrem. V hlavním městě přes internet **častěji nakupovali muži (80,5 %)** v porovnání s 76,6 % žen. **Nakupujících na internetu ubývalo spolu s jejich narůstajícím věkem.** Ve věkové kategorii 16-34 let nakoupilo v roce 2021 přes internet 97,5 % obyvatel, ve skupině 35-54 let 94,5 % obyvatel a v kategorii 55 a více let jen 48,5 % obyvatel Prahy. Podle dosaženého vzdělání přes internet nakupovali nejčastěji vysokoškoláci (97,9 % z nich), nejméně často lidé se základním vzděláním nebo střední školou bez maturity (77,8 %). Alespoň jednou nakoupilo v Praze v roce 2021 přes internet 93,5 % zaměstnaných, ale jen 33,9 % důchodců.

KOMENTÁŘ

Obrázek 4: Nakupující na internetu ve věku 16 a více let podle krajů (Zdroj dat: ČSÚ)

Uživatelé internetového bankovníctví

Nejen v Praze, ale v celé České republice, stále narůstá počet osob, které k obsluze svého účtu využívají internetové bankovníctví. V Praze v roce 2021 využívalo internetové bankovníctví **73,5 % osob ve věku 16 a více let**, v roce 2011 se takto chovala necelá třetina Pražanů této věkové kategorie. Praha je zatím jediným krajem, kde tyto bankovní služby využívá více než 70 % osob. **Oblíbenější** byla v roce 2021 obsluha bankovního účtu prostřednictvím internetu **u pražských mužů (77 %)** než u Pražanek (70,3 %). Z pohledu věku využívala internetové bankovníctví nejčastěji **skupina 35-54 let (90,1 %)**, z pohledu vzdělání **vysokoškoláci (93,5 %)** a z hlediska ekonomické aktivity lidé zaměstnaní (88,5 %).

Uživatelé sociálních sítí

Různým aktivitám na sociálních sítích se v roce 2021 v Praze věnovalo **61 % osob ve věku 16 a více let** (v celé ČR 56,1 %). I v tomto směru patřili obyvatelé Prahy v porovnání krajů k neaktivnějším. Sociální sítě o něco **častěji** v Praze využívaly **ženy (61,7 %)** než muži (60,2 %). Atraktivnější byly sociální sítě pro mladší obyvatele Prahy – používalo je **93,1 % Pražanů v kategorii 16-34 let**, ale pouze 23 % osob ve věku 55+. Nejčastěji se zde pohybovali lidé s vysokoškolským vzděláním (81,9 % z nich) a studenti (95,8 % z nich). Nebodovaly naopak u důchodců (jen 16,1 % je využívalo).

Využívání informačních technologií ve školství a zdravotnictví

Počítače dostupné žákům na základních školách

Praha ztlačně zaostává za ostatními kraji v počtu počítačů, které mají k dispozici žáci základních škol. Projevuje se to zejména na prvním stupni základních škol. V roce 2021

KOMENTÁŘ

připadalo v Praze na 100 žáků na prvním stupni 21,6 počítače, mírně přitom převažovaly počítače stolní. Celorepublikový průměr je 30,2 počítačů, v nejlépe vybaveném Karlovarském kraji to bylo 37,4 počítačů na 100 žáků.

Lépe zaopatřeni byli obecně žáci na druhém stupni základních škol, kde dosáhl celorepublikový průměr v roce 2021 na 37,5 počítače na 100 žáků. I v tomto ohledu se ale Praha umístila jako poslední ze čtrnácti krajů. V hlavním městě připadalo v roce 2021 na sto žáků 32,3 počítačů, v Karlovarském kraji 46,5 počítače.

Využívání informačních technologií v samostatných ordinacích lékaře

Převážná většina samostatných ordinací lékaře byla v roce 2021 v Praze **vybavena internetem (94,3 %)**. V tomto směru byla Praha mírně pod republikovým průměrem (95,7 %). 99 % pražských praktických lékařů pro děti a dorost bylo v ordinaci vybaveno internetem, stejně jako 97,7 % praktických lékařů pro dospělé, 96,8 % gynekologů nebo 95,9 % zubních lékařů.

Podstatně nižší byl **podíl samostatných ordinací lékaře s vlastní webovou stránkou (Praha 56,4 %, ČR 49,1 %)**. Za posledních 10 let se ale situace značně zlepšila – v roce 2011 mělo vlastní webové stránky v Praze jen 30,2 % (v ČR dokonce jen 22,7 %) samostatných ordinací lékaře. Výrazně nad průměrem byli v roce 2021 v Praze **praktičtí lékaři pro děti a dorost (76,5 %)**, gynekologové (69,5 %) nebo praktičtí lékaři pro dospělé (64,1 %). Méně často vytvářeli vlastní webové stránky pražští zubní lékaři (44,8 %), kteří ale i tak podstatně převyšovali celorepublikový průměr své profese (32,7 %).

Online objednání nabízelo v roce 2021 v Praze **22,4 % samostatných ordinací lékaře**. Tuto možnost potvrdilo **37 % gynekologů**, 34,5 % praktických lékařů pro děti a dorost, ale jen 12,3 % zubních lékařů.

Konzultace přes webový formulář byla možná v **16,6 % samostatných ordinací lékaře**. Nejčastěji je nabízely ordinace gynekologické (34,4 %), poměrně zřídka ordinace zubních lékařů (5,8 %).

Zdrojem pro údaje o internetové infrastruktuře je Český telekomunikační úřad.

Údaje o ICT v domácnostech a jejich využívání jednotlivci vycházejí z Výběrového šetření o využívání ICT v domácnostech a mezi jednotlivci, které se provádí v rámci Integrovaných šetření v domácnostech (IŠD) Českého statistického úřadu.

Údaje o vybavenosti škol informačními technologiemi pocházejí z datových zdrojů MŠMT.

Údaje o vybavenosti a využívání informačních technologií v samostatných ordinacích lékaře pocházejí ze šetření ÚZIS ČR.

Další informace je možné najít zde:

<https://www.czso.cz/csu/xu/ict-v-mezikrajskem-srovnani-n>

Kontakt:

Ing. Martina Kuřitková

Oddělení informačních služeb Krajské správy ČSÚ v hl. m. Praze

Tel.: 274 054 163

E-mail: martina.kuritkova@czso.cz